

מסורת הש"ס עם הוספות

(א) גנרכות מזו: וט"ן], (ב) ז"ק סז, (ג) [לעיל כו: וט"ן], (ד) ב"מ כג, (ה) [ועיי' חוס' לעיל ט. ד"ה [הוא], (ו) [וע"ע חוס' שנת קכח. סד"ה [ומן וכו'], (ז) סו:, (ח) סז ע"א וע"ב, (ט) סז. ד"ה אמר.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה תוס' ד"ה הא קנייה צ"אש וקרינא דיה מכס משלכס וכו': (ב) בא"ד והא דשמעינן ליה לעולא כ"ל ומינת לעיל נמחק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה משום כו' וא"ת דקמן דפס"ין צ"ב ש' אשירה. וכו' אנו קושא כ"כ ד"ל דלרין ליתן טעם לשמואל דלא ס"ל למ"ה הנאה בעצירה ועכ"פ צו"ט ז' דרגנן דמ"מ אשירה פסול משום כחותי וכו' ועדיפא יש להקשות דלמה לי קרא מן הנקד' להו"א הנענז ח"פוק ליה משום מ"ה הנאה בעצירה:

תורה אור השלם

א) ואַמְרָתֶם וְהִפְתָּם אוֹתוֹ אָמַר יי' צְבָאוֹת וְהִבַּאתֶם גִּזּוּל וְאֵת הַפֶּסַח וְאֵת הַחֻלֵּה וְהִבַּאתֶם אֶת הַמִּנְחָה הָאֲרֶצֶה אוֹתָהּ מִיָּדְכֶם אָמַר יי' [מלאכי א, ג]

ב) דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַת אֱלֹהִים אֲדָם בִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרֶבן דַּי מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבֶּקֶר וּמִן הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת קֶרְבָּנְכֶם: [ויקרא א, ב]

ג) בִּי אֲנִי יי' אֱהָב מִשְׁפָּט שֵׁנָא גִּזּוּל פְּעוּלָה וְנִחְתִּי פְעֻלָּתֶם פְּאֻמַּת וּבְרִית עוֹלָם אֶבְרֹת לָהֶם: [ישעיה סא, ח]

הגהות וצינונים

[א] הגזוֹל רש"ל (גליון): [ב] [צ"ל אמר רבא ובהר"ש ב"ק פ"י סס' טו גריס רב אשרי (גליון): ג] [צ"ל אוונבר' פ"י לשון פרסי עושי מלאכת הנשיא. ערוך] (גליון): [ד] ש"ז. רש"א (גליון): [ה] בדפו"ר רבה ועיין תוס' ב"ק ס"ז ע"א ד"ה אמר עולא ושם ע"ב ד"ה רבא אמר: ו] [צ"ל: אוונבר'ין] (גליון): [ז] בדפוס וינציא איתא היכא דקני ליה מצי למימר דמב"ב מקום קני קודם ובאגידה אפילו למאן דלא בעי אגד, ועיין מהר"ם ורש"ש: [ח] יש ליישב כ"נ דצ"ל (רש"ש):

לעזי רש"י

מרנ"ש. פירוש תגריס, סותרים (תרגום גרש"ם לו, כח), רוכליס (תרגום מ"א, ג' טו), מוכרי כל ממכר (נחמיה יג, כ).

לולב הגזול

שנאמר **והבאתם** גזול וגו'. לאשכחן קרא לאוסר להציא מ"ה צעצרה: **מה פסח אין לו תקנה**. לאחר זמן להקריצו שהרי מוס קצוע עולמית הוא: אף גזול. ילפינן מינה דאין לו תקנה לאחר זמן ואפילו צ"אש דשמעינן ליה למריה דמייאש ואמר ווי ליה לחסרון כ"ס⁽⁷⁾ ואע"ג דלענין

מקני אמרינן צצנא קמא (ספא). דקני

ליה צ"אוש והוי דדיה ואפ"ה אקרוצי

למוצח לא: שונא גזל בעו"ה. צעולות

שאתם מציאין לי אני שונא את הגזל

שאתם גזולים אתם ואע"פ שהכל

שלי ואף מתחלה שלי היתה: אתמר

נמ". דטעמא דמתני' בגזול צ"ט

שני משום מ"ה הצאה צעצרה: דא

שנו. דגזול פסול: מתוך שיוצא בשאו"ל.

דהא צ"ט שני לא כתיב לכם למעוטי:

לעולם ב"ט ראשון. ולא תידוק

כדדייק' הא שאל כשר דכ"ש דשאלו

פסול ומתני' לא מיבעיא שאל קאמר:

אימא **סתם** גזי"ה. מיד ואע"ג דלא

שמעינן דליי"אש: יאוש בעלים הוא.

שהרי צפניו הוא גזולו מידו ואין כח

להליל: קמ"ז. דעד דשמעינן דליי"אש

לא קני ליה דמימר אמר השתא הוא

דתקיף מינאי למחר תפסינא ליה

צדינא: אוונבר'. תגרי כל דצר

להשתכר זו כגון כלים קטנים מחטין

ומסריקות ולולצין וקורין מרני"ש:

בי **זבניתו** **אסא** **מנברים**. כשתקנו

הדס מן הנכרים לאגוד צהן להושענא:

ציזוזו אינהו. הס יתכורו מן

המחוצר ויתנוהו לכם: מאי טעמא

סתם עכו"ם גזלי ארעתא מיישראל

נינהו. ושמא אותו קרקע מישראל הוה:

וקרקע

לאו ידידיה הוא אלא לאו ביום טוב

שני וקתני גזול פסול (רבא אמר') לעולם

ביום טוב ראשון ולא מיבעיא קאמר

לא מיבעיא שאול דלאו ידידיה הוא אבל

גזול אימא סתם גזילה יאוש בעלים הוא

וכדידיה דמי קא משמע לן **אמר**

להו רב הונא להנהו אוונבר'י⁽⁷⁾ כי זבניתו

אסא מעכו"ם לא תגזו אתון אלא

לגזוזה אינהו ויהבו לכו מאי טעמא

סתם עובדי בוכבים גזלני ארעתא

נינהו

פרק שלישי

סוכה

ל.

משום דהוה ליה מצוה הבאה בעבירה. והדתינא לקמן פ' לולצ וערצה (ד' מג.) לכם משלכס להו"א את השאלו ואת הגזול משום שאל אינטריכא דצלחו לכם נפקא לן גזול משום מ"ה הצאה צעצרה דאע"ג דקרא גצי קרצן כתיב הוא הדין צכל מ"הת דהוי דאוריית' כדמוכח צריש הגזול קמא

(צ"ק ד' נז.) גצי הרי שגול סאה של חטיין וטחנה ואפאה והפריש ממנה חלה דאין זה מצדך אלא מנאך^ו וא"ת לקמן (ד' נא:) דפסלינן לולצ של אשרה ושל עיר הנדחת משום דמיכתת שיעוריה תיפוק ליה משום מ"ה הצאה צעצרה ותו אמאי שרינן דלאו אשרה דמשה וי"ל דלא דמי לגזל דמחמת עצירת הגזל צאה המ"ה שיו"א זו אצל הני אטו מחמת עצירה שנעשית זו מי נפיק ציה ומיהו יש ספרים דגרסי' לקמן (ד' נה.) אמתני' דאתרוג של אשרה מ"ט משום דהוה ליה מ"ה הצאה צעצרה וגירסא משוצשת היא אלא טעמא משום דמיכתת שיעוריה דאתרוג נמי צעי שיעור כאגוז או כציצה דאף על גז דאמרינן לקמן (ד' נא:) טעמא משום דלא גמר פירא מכל מקום צעינן דמייכר לקיחתה דמהאי טעמא פסלינן לקמן (ד' נה.) פלפלין ומיהו תימה צפרק כל שעה (פסחים ד' נה:) דתניא אין יונא ידי מ"ה צטצל ודריש ליה מקרא תיפוק ליה משום מ"ה הצאה צעצרה דקא אכיל אסורא ונפיק ידי מ"ה^ו:

בי **יקריב** **מכם** **אמר** **רחמנא** **ולאו** (צ"ק ד' סו:) ממעט גזול מדכתיב קרצנו והכא ממעט ליה מדכתיב מכס ואע"ג דאיכא דמוקי לה התם בגזל קרצן דחצירה מ"מ קשה למאן דלא מוקי ליה הכי ועוד קשה דהתם משמע דלפני יאוש לא נריך קרא דדריש קרצנו ולא הגזול וקאמר ה"ד אילימא לפני יאוש למה לי קרא ועוד קשה

דהא מכס דרשינן צפ"ק דחולין (ד' ה. וסא) מכס ולא כולכס להו"א את המומר מכס צכס חלקתי ולא צאומות ואע"פ שיש לומר דרישא דקרא מיייתי הכא ומקרבנכס דסיפא דקרא קא דריש כמו שמפר"ת גצי לא תתחתן דסוף האומר נקדושינן (ד' סא: וסא) לא משמע כן כלל וי"ל דהא דקאמר צמרוצה לפני יאוש למה לי קרא משום דלפני יאוש אין יכול להקדיש והרי הוא חולין כדאמרינן גזל ולא נתיאשו הצעלים שניהם אינם יכולים להקדיש דאיש כי יקדיש את ציתו אמר רחמנא מה ציתו צרשותו^ז כדאי' צמרוצה (צ"ק ד' סא:) ואפילו מאן דפליג לא פליג. אלא צצעלים אצל צגולן גופיה מודה דאין יכול להקדיש והא דמיייתי הכא קרא דמכס אע"ג דמציתו נפקא אורחא דגמרא צהכי דמיייתי מכס משום דאי לא כתיב ציתו הוה מוקמינן מכס להך דרשה אצל השתא דכתיבי הני קראי אייתר ליה מכס להו"א את המומר ולצכס חלקתי ודכוותה אשכחן פרק אחד דיני ממונות (סנהדרין ד' נז: וסא) דדרש' נגעים ציום מדכתיב וציום הראות צו וצפ"ק דמועד קטן (ד' ת.) מוקי לה לחתן דיש יום שאתה רואה ויש יום שאין אתה רואה וציום נפקא לן מדכתיב כנגע נראה לי ולא לאורי וכן צשילאי פרק שני דמגילה (ד' כ. וסא) דלא מוהלין אלא ציום דכתיב ציום השמיני וצפרק ר"א דמילה (שבת ד' קלצ) מוקי ליה ציום אפילו צצצת ולילה ממעט מדכתיב צן שמונת ימים ועוד איכא דכוותייהו דזוכתי טוצא^ח: **הא** **קנייה** **ביאוש**. וקרינא ציה (ה) לכם משלכס משמע דקסצר ר' יוחנן יאוש כדי קנה וקשה דצמרוצה (צ"ק ד' סא:) קאמר ר' יוחנן דתשלומי ארצעה ותמשה חיוציה צין לפני יאוש צין לאחר יאוש ואי יאוש קני אמאי חייצ שלו הוא טוצח שלו הוא מוכר כדי האי גוונא דייק התם לעיל (ד' סו:) רצ ששת אמילתיה דרצ דקאמר כי נייס ושכיב רצ אמר להא שמעתא ועוד דצהגזול צתרא (שס ד' קטו.) שמעינן צהדיא לר' יוחנן משמיה דר' ינאי דשינוי רשות ואח"כ יאוש לא קני ויש ספרים דגרסינן הכא הא קנייה ותו לא ואפילו גרסינן צ"אוש יש לפרש דהכי קאמר הא קנייה צ"אוש ושינוי השם כדאמרינן צמרוצה (שס ד' סו.) הגנצ והגולן הקדשן הקדש ואפילו למאן דאמר יאוש לא קני משום דהא איכא יאוש ושינוי השם מעיקרא חולין והשתא הקדש וא"ת א"כ מאי פריך התם^י אצ"י לרבא^י דאמר יאוש קני מדכתיב קרצנו ולא הגזול ואמאי דחיק לשנויי דגזל קרצן דחצריה הא ממנה נפשך התם קני דאיכא יאוש ושינוי השם ומ"מ מיפסיל להקרצה משום מ"ה הצאה צעצרה כדאמרינן הכא וכמו כן קשה צסוף ההיא שמעתתא^י דדייק רצא ד"אוש כדי לא קני מדכתיב קרצנו ולא הגזול ועולא נפקא ליה התם מגזול דומיא דפסח דלית ליה תקנתא וי"ל דאס איתא ד"אוש כדי קני הוי שלו קודם הקדש ותו לא חשיב מ"ה הצאה צעצרה וכן מוכח לקמן צשמעתין גצי (נכרי^י) וליקנינהו צשינוי השם משמע דאי קנו ליה מזו נפקי ציה ולא חשיב מ"ה הצאה צעצרה אצל אי יאוש כדי לא קני ועל ידי הקדשן קא קני ליה דאיכא יאוש ושינוי השם השתא או חשיב מ"ה הצאה צעצרה וצכולה שמעתין דלא חשיב מ"ה הצאה צעצרה היכא דקני ליה מצינן למימר דקני קודם צאגודה"י אפילו למאן דלא צעי אגד הא קני ליה קודם י"ט דאכתי לא חל חיוצ מ"ה ואי נמי אפילו צי"ט דלא דמי למוקדיש דחל קנין והקדש ציחד והא דשמעינן ליה (צ) לעיל לעולא צצהגזול צתרא (שס ד' קיד.) גצי פלוגתא דר"ש ורצנן צעורות של גנצ ושל גולן אי סתם גניצה יאוש צעלים או סתם גולה קאמר דקאמר עולא מחלוקת צסתם אצל צידוע דצרי הכל קני התם איכא יאוש ושינוי השם כדאמרינן צההיא שמעתא דמרוצה (שס ד' סו:) דמעיקרא קרו ליה משכא והשתא קרו ליה אצרוזא והא דמשמע צריש הגזול קמא (שס ד' נז.) צההיא דגזל סאה דאף על גז דשינוי קונה חשיב מ"ה הצאה צעצרה אף על פי שקנאו צשינוי מעשה קודם צצא לידי חיוצ חלה התם דיחויא צעלמא הוא אי נמי שאני צרכה דאיכא נמי הזכרה לשם שמים ולפי שטיה זו נריך^י לייצצ סוגיא דהניזוקין (גיטין ד' נה.) דאמר עולא דצר תורה צין נודעה צין לא נודעה אינה מכפרת וסוגיא דהגזול צתרא וסוגיא דמרוצה ור"ת מפרש צענין אחר משום קשיא דעולא אדעולא והרצה הארכתי צמרוצה^י וצפרק הניזוקין (שס ד' נה.):

מתוך

וקרקע

עין משפט

נר מצוה

ו א מיי' פ"ח מהל' לולצ והלכה א טוש"ע א"ח סי' תרמ"ט סעיף א:

ז ב מיי' פ"ה מהלכות איסורי מוצח הלכה ז סמג לאוין ש"ט:

ח ג טוש"ע א"ח סימן תרמט סעיף א צהג"ה:

רבינו חננאל

לאחר יאוש משום דהוה ליה מצוה הבאה בעבירה שנאמר כי אני ה' אוהב וגו'. אתמר נמי א"ר אסי יבש פסול לפי שאינו הדר גזול פסול משום דהוה ליה מצוה הבאה בעבירה. ור' יצחק פליג ואמר הני מילי ביו"ט ראשון אבל משני ואילך מתוך שיוצא בלולב שאול יוצא נמי בגזול אחר יאוש. מיתביי על ר' יצחק ממתני' דקתני לולב הגזול והיבש פסול דייקינן מינה גזול פסול הא שאול כשר ושאול כשר לא משכחת ביו"ט ראשון דהא בהדיא כתיב לכם למעוטי אפי' השאול אלא משני ואילך השאול כשר ואפי' הכי גזול פסול. ומשני רב אשי מתני' לעולם ביום ראשון ואיצטריך סד"א שאול ודאי לאו ידידיה אלא גם גזול אימא סתם גזילה יאוש בעלים היא וקנה ביאוש וידידיה הוא קמ"ל דלא. כדא"ר חייא לאונבר'י פ"י כגון ה) בית של נשיא הממונה בצרכיו וכיוצא בנשיא אנשים חשובין הממונין בצרכיהן נקראין כן אמר להו כי זבניתו אסא ליגזו אינהו אסא כי היכי דליהוי יאוש בדיהו דנכרים ושינוי רשות בידיכו דעכו"ם גזלני נינהו

חשק שלמה על ר"ח

ה) נראה דנ"ל פ"י כגון הממונה צצית הנשוא צצרכיו וכיו"א צנשיא וכו'.

עין משפט

נר מצוה

ט א מ"י פ"ב מהלכות גזילה הלכה י סמג עשין עג טוש"ע ח"מ סי' ש"ס
סעיף ה:

רבינו חננאל

וקרקע אינה נגזלת. ואוקימנא בהושענא דאונכרי גופייהו אבל בהושענא דבעלי בתים אפי' היא גזולה אפי' גזווה אונכרי גופייהו כשירה כו'. ואסיקנא לולב אין צריך אגד ואפי' מאן דסבר דצריך אגד [כיון] דאי שרי ליה חזור לכמות שהיה אינו שינוי דקיי"ל שינוי החזור לברייתו אינו שינוי ושינוי השם אינו

ל:

לולב הגזול

פרק שלישי

סוכה

וקרקע אינה נגזלת. כלומר אינה קנויה לגזן בשום יאוש דלעולם צחוקת צעלים דמקראי נפקא לן צהגזול צתרא (צ"ק קי'): צניקין אצל משנתלש הפרי הוי גזל והתולשו הוא גזולו הלכך לגזווה הן מן המחזר ויתנוה לכס שהיו הן הגזלין ואתם לוקחין אותה מהם והצעלים נתיאשו כזר מכל

הפירות והוי יאוש אללס ואחר כך הוא משתנה מרשומן לרשותכם וקסצר יאוש גרידא לא קני אצל יאוש ושינוי רשות קני ואי נמי קני מלוה הצאה צעזירה הוי אס אתם תחטכו מן המחזר תהיו אתם גזולים: בידייהו דידהו^[א]. דאוונכרי: בידן. דידן הלוקחין אותן מהן ולדין לאו מלוה הצאה צעזירה היא: דאוונכרי גופייהו. צאותם שהם קונין לזורכס ללאת צו: לִיקְנוּיָהּ בשינוי מעשה^[א] קא סבר ^ב לולב אין צריך אגד ואם תמצוי לומר ^א לולב צריך אגד שינוי החזר לברייתו הוא *ושינוי החזר לברייתו לא שמויה שינוי וליקנויה בשינוי השם דמעיקרא הוה ליה אסא והשתא הושענא

קרקע צחוקת צעליה עומדת ויש לדקדק מהא דתניא צחוקת הצתים (צ"צ דף מג:): מכר לו את הבית מכר לו שדה אין מעיד לו עליה מכר לו פרה מכר לו טלית מעיד לו עליה ומוקי לה צראזן שגזל שדה משמעון ומכרה ללוי ואתא יהודה וקמערער דלא לחיל שמעון לאסהודי ללוי דניחא ליה דהדרא אצל פרה וטלית לא הדרי דהוי יאוש ושינוי רשות משמע צהדיא דצקרקע לא מהני יאוש וכי תימא משום דקא סצר יאוש כדי לא קני ושינוי רשות לא שייך צקרקע הא טעמא דיאוש לא קני משום דצאיסורא אתא לידיה כדמפרש צמרוצה (צ"ק דף סו.) והכא גצי קרקע נמי כזר נתיאש קודם שהחזיק צה הלוקח כמו גצי פרה וטלית וצירושלמי דכלאים סוף פרק שביעי משמע דיש יאוש לקרקע דפריך ויש קרקע נגזלת א"ר לוי אעפ"כ יש יאוש לקרקע ומיהו יש ליישז דלעולם אין יאוש ולאיסור דרצנן משום כלאים איירי דתנן התם (פ"ו מ"ו) האנס שזרע את הכרם ויאל מלפניו קולרו ואפילו צמועד עד כמה יהא נותן לפועלים עד שליש יתר מכאן קולרו כדרכו והולך אפילו לאחר המועד מאימתי נקרא אנס משישקע ואמרינן עלה צגמרא דירושלמי אצא צר יעקב צסם ר' יוחנן כיני מתני' מותר לקולרו אפילו צמועד עד כמה יהא נותן לפועלים עד שליש רב הונא ורצ ששת חד אמר עד שליש לשכר וחד אמר עד שליש לדמים מאימתי נקרא אנס משישקע א"ר אחא נשתקעו הצעלים ולא נשתקעו אסורין מדצרי סופרים ויש קרקע נגזלת א"ר לוי אעפ"כ יש יאוש לקרקע עד כאן ירושלמי והכי פירושו מותר לקולרו אפילו צמועד דמלאכה אסורה חוץ מדצר האצד שוכר פועלים אפילו דרך פרסום וקולר וצוריעת האנס לא נאסר הכרם דאין אדם אוסר דצר שאינו שלו^א ונותן לפועלים עד שליש לשכר היינו שמרצה להם צצמירות שליש יותר ממה שהיה ראוי ליתן להם כדאמר רצ הונא צפ"ק דצ"ק (דף ט. וסא) צמוצה עד שליש ומאן דאמר לדמים היינו שנותן להם שליש שויים של כל הפירות אצל יתר מכאן לא יוסיף וקולר כדרכו ולא יסכור אפילו לאחר המועד (א) מאימתי נקרא שם אנס על הכרם ליחשצ כשלו שיאסר צוריעתו משישקע שם צעלים ממנו ונקרא על שם האנס ואע"פ שלא נתיאשו הצעלים דלא אמרו ווי ליה לחסרון כיס^א דאנן סצרי^א דמיאשי ואפילו אמרי דלא מיאשי נעשה כלווח על ספינתו שטצעה צים^א ומיתסרד דאורייתא צוריעת האנס אצל נתיאשו ולא נשתקעו לא מיתסר מדאורייתא דקרקע אינה נגזלת אצל מדרצנן אסור ופריך ויש קרקע נגזלת כלומר לאסור אפילו מדרצנן ומשני דיש יאוש לאסור מדרצנן משום כלאים אצל מדאורייתא אין יאוש מדלא אסור מדאורייתא ומיהו היכא דנשתקע שם צעלים אפילו מדאורייתא יש יאוש מדהוי איסורו דצר תורה ועוד יש לפרש צענין אחר שנשתקעו הצעלים ולא נתיאשו איסורו דצר תורה לא מחמת זריעת האנס קאמר אלא שהלך לו האנס ונשאר הכרם לפני הצעלים ולא עקרו ממנו הכלאים והוסיף מאתים איסורו דצר תורה מחמת הצעלים שמקיימים כלאים דדידהו הוי כיון דלא נתיאשו אצל נתיאשו ולא נשתקעו מדרצנן ואיכא פירכי טוצא ללשון זה וראשון עיקר וצמסכת ערלה פ"ק^א תניא צירושלמי צסם ר' שמעון צן אלעזר נוטע לרצים חייצ צונוטע צחוך שלו צרשות הרצים פטור (צ) גזול קרקע ויש קרקע נגזלת א"ר אילעי^א אע"פ שאין קרקע נגזלת יש יאוש לקרקע וכולה מלתא תמוה דהא מתינימין דהתס^א קתני הגזלן שנטע חייצ ותו מאי קא פריך אצרייתא ויש קרקע נגזלת דמשמע משום דנגזלת ויש יאוש פטור מן הערלה אדרצה מכח זה יש לי לחייצ צונוטע^א לחוך שלו ועוד^א מדמי נוטע צרשות הרצים לגזל קרקע ונטעה והיינו צלא יאוש דומיא דרשות הרצים דאין שייך צו יאוש ואס [מתקנה^א] היא^א דיש יאוש צריך לאוקמה כשנשתקעו שם הצעלים: **כ**י גזזו אוונכרי נמי ניהוי יאוש בעלים בידייהו דידהו. וא"ת ההוא יאוש שלא מדעת הוא דלא ידע ציה נגזל צלוקח וקיימא לן צריש אלו מציאות (צ"מ דף צב:) דיאוש שלא מדעת לא הוי יאוש וי"ל דלא מיקרי יאוש שלא מדעת אלא היכא דצא לידו קודם שידעו הצעלים שנאצד מהם אצל הכא ידעי צה ונתיאשו מקודם אלא דאין יאוש לקרקע:

שינויי החזור לברייתו לא שמויה שינוי. ואע"ג דקני מדרצנן כדאיתא צריש הגזולקמא (צ"ק דף צא:): צגזול ענים משופין כגון נסרים ועשאן כלים כיון דמדאורייתא לא קני לא נפיק הכא ומיהו מההיא סצתא (לקמן דף לא.) משמע גצי סוכה דנפיק אע"ג דלא קני אלא מטעם מריש אלא יש לתרץ התם משום תקנת השצים והכא צאגזות לולצ צעלמא לא שייך תקנת השצים דנקיל להתיר אגודו ומה שנקלץ מן המחזר לא חשיצ שינוי מעשה כיון דלא נשתנה שמו צכך דמעיקרא אסא והשתא אסא כדאשכחן צריש הגזול קמא (צ"ק דף צא.) האי דגזל דיקלא מחצריה וקטליה אע"ג דשדיא לארעא דידיה לא קני מאי טעמא דמעיקרא דיקלא מיקרי והשתא נמי דיקלא מיקרי ואע"ג דפסק לחיותא גרע מכחשא דלא הדר^א או מצהמה והזקינה דחשיצ שינוי אע"ג דלא נשתנה שםס ומשלס כשעת הגולה וכן ענים ושיפן אצנים וסיתתן צמר וליצנן צריש הגזול קמא (שס דף צא:):

וּלִיקְנוּיָהּ בשינוי השם. תימה הא אמרינן דשינוי מעשה החזר לצרייתו לא שמויה שינוי והוא הדין צשינוי השס כדאמרינן צמרוצה (צ"ק דף סו.) גצי מריש דשינוי החזר לצרייתו צשינוי השס לא שמויה שינוי וי"ל דפריך הכא אליצא דרצ יוסף דמסיק התם שינויא אחרינא ועוד י"ל צשינוי השס דליכא שינוי מעשה צהדיה לא קני צחוזר לצרייתו כמו מריש דכמו שהוא צצירה לא חשיצ שינוי מעשה אצל הכא דאגדו הרי חשיצ שינוי מעשה צהדי שינוי השס וקני אע"ג דהדר למלתיה וא"ת ועוצא דהתס (דף סו:) כיון דלית צה קינוע ואין צה אלא מחשצה א"כ שינוי השס דידיה חוזר לצרייתו הוא ואמאי קני וי"ל דהתם איכא יאוש צהדי שינוי השס דהיכא דליכא יאוש אין מחשצה מטמאתו כדקתני לפי שלא נתיאשו הצעלים ועדיף שינוי השס החוזר דקני עס יאוש כדאשכחן גצי עוצא משינוי מעשה החוזר לצרייתו דאפילו עס יאוש לא קני כדמסיקנא הכא והשתא ניחא הא דקאמרינן התם שינוי השס כשינוי מעשה דמי דהיכי דמי להדדי והלא שינוי מעשה לחודיה צלא יאוש קני כדמוכח צכמה דוכתי צמרוצה (שס דף סו.) וצהגזול קמא (שס דף צא:): ואילו שינוי השס לא קני אלא צהדי יאוש כדמוכח ההיא דעוצא אלא היינו טעמא משום דעוצא חוזר לצרייתו אצל היכא דלא הדר קני לחודיה דאההיא דגצז טלה ונעשה איל עגל ונעשה שור פריך התם לעיל (דף סא:) וליקניניהו צשינוי השס ולא יתחייצ ארצעה וחמשה ומשני שור צן יומו קרוי שור איל צן יומו קרוי איל משמע דאי לאו הכי קני צשינוי השס לחודיה והשתא יש כמה דינים צדצר דשינוי מעשה שאינו חוזר וכן שינוי השס שאינו חוזר קני מדאורייתא אע"ג דלא נתיאש שינוי מעשה החוזר קונה צלא יאוש מדרצנן כדמשמע צריש הגזול קמא (שס דף צא:) וטעמא משום תקנת השצים ושינוי השס דהדר למלתיה צלא יאוש לא קני כלל חוץ מלענין מריש משום תקנת השצים וכל צנין קרקע וכיואל צו כדמוכח שמעתא דההיא סצתא (דף לא.) דלווחא אלמא לא נתיאשה ואמר רצ נחמן אין לה אלא דמי ענים וא"ת הא דפריך הכא לקנינהו צשינוי השס תקשי ליה אמתני' דלולצ הגזול (לעיל דף כט:): וי"ל דמתני' איכא לאוקמא צשגזלו אגודה דלית ציה לא שינוי השס ולא שינוי מעשה:

אי

מסורת הש"ס

עם הוספות

א) [לקמן לא. צ"ק צה:], ב) [לעיל דף יא: לקמן לג. סנהדרין דף פח:], ג) [סנהדרין שס] לעיל יא: לקמן לא. ג. לו: ד) [עיי' חוס' צ"מ סא. ד"ה אלא לאו דגזל וכו'], ה) [לקמן לא.], ו) [כלאים פ"ז מ"ד, ז) ב"מ כג., ח) ב"מ כד:, ט) ה"ב, י) פ"א מ"ב, יב) ב"ק צו ע"ב.

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה וקרקע אינה וכו' וקולר כדרכו ולא יסכור אפילו לאחר המועד. צ"צ פירוש קולר כדרכו לאט לאט ולא יסכור פועלים אפילו משך הקצירה עד לאחר המועד וגם לאחר המועד לא יסכור אלא אס כן ציקס ומלא פועלים צשכר הידוע שיקצרו כדרכס שאז ודאי אס לא יסכור פועלים חיישינן משום משהה כלאים צכרס הא לאו הכי לא חיישינן משום משהה כלאים וק"ל: (צ) **בא"ד** צה"ר פטור בגזל קרקע וכו' מכח זה יש לי לחייצ כנוטע לחוך:

ליקוטי רש"י

דו"ב צריך אגד. לאגוד שלשה המינין כאחד ושיכא צה עשיה [לפיל יא:].

הגהות וציונים

א) כ"ה בכתי"י בגמ' ובתוס' כ"י גזזו אוונכרי ליהוי יאוש בעלים בידייהו דידהו^א: [צ] וכן מוכח (כ"ה בתוס' הרא"ש): ג) [צ"ל היישן דף כז: [גליזן] ועיין רש"ש שאין צריך להגיה: [7] אולי צ"ל סהדי (חזו"א ב"ק סימן ט"ז אות יט וכ"ה בר"ש כלאים פ"ז מ"ו): ה] א"ר הי"א (דפוס') ובירושלמי הגירסא ר' הילא: ו] צ"ל **בנוטע** (הג' הב"ח, רש"ל, וכ"ה בר"ש שם): ז] יש להוסיף ועוד **הא** מדמי (כ"ה בר"ש שם): ח) רש"א [גליזן] וכ"ה במהר"ם, ועיין ילקוט מפרשים: ט] מסוף דברי מהרש"א משמע דצ"ל **הא** דיש וכו' (ר"ש דעסוי):